

Ynglefuglerapport, Gl. Frederikskog 2021

*Resultater af overvågningen foretaget for Naturstyrelsen
af Henrik Haaning Nielsen, Avifauna Consult*

Indledning

Naturstyrelsen indgik i foråret 2021 aftale med Avifauna Consult v. Henrik Haaning Nielsen om at foretage ynglefugleoptællinger i Gl. Frederikskog. Den primære opgave var at fjernkortlægge ynglende store kobbersnepper, og senere gennemføre en gennemgang af samtlige engparceller for at registrere de ungevarslende par af stor kobbersneppe. Udover denne hovedopgave fjernkortlagde jeg ynglepar af vibe, og senere kortlagde jeg ynglende og ungevarslende par og enkeltfugle af øvrige ynglende engfugle indenfor projektområdet.

Denne rapport præsenterer resultaterne af overvågningen.

Rapporten indeholder beskrivelser og billeder af naturforholdene i området, mens ynglefugleresultaterne kun omtales kortfattet, udover at blive præsenteret på specifikke artkort.

Både fjernkortlægningen og enggennemgangen blev gennemført i godt optællingsvejr (svag til jævn vind og klar sigt). Fjernkortlægningen blev foretaget den 27. april, mens enggennemgangen blev foretaget den 10. juni.

Metode

Fra diger og veje i – og omkring området stoppede jeg tilpas mange steder, således at ynglefuglene kunne findes ved hjælp af såvel håndkikkert som teleskop. Alle par og enlige fugle blev kortlagt så nøjagtigt som muligt på medbragte feltkort. Enggennemgangen foregik ved, at hver enkelt engparcel blev gennemgået grundigt og alle arter af engfugle med yngleadfærd blev kortlagt så nøjagtigt som muligt på medbragte feltkort.

Der blev ved såvel fjernkortlægningen som ved enggennemgangen noteret al yngleadfærd, typisk hvor vidt der var tale om territoriehævdende, spillende (syngende) eller ungevarslende fugle. Alle par og ventehanner af svømmeænder blev kortlagt den 27. april. For atlingand blev par og ventehanner også kortlagt den 10. juni.

Beskrivelse af området

Projektområdets størrelse omfattede ca. 200 hektar ferske enge. Projektområdet er indtegnet og defineret på samtlige artskort og kan findes i afsnittet med resultater. I projektområdet var der tillige inkluderet et smalt område i Rudbøl Kog.

Samtlige engparceller indeholdt vegetation i meget varierende højde; fra få centimeter til op til ca. en meter. Området fremstod meget varieret og frem for alt med meget fint vanddække i samtlige pander, kanaler og grøblerender (Fig. 2, 3, 4 & 5). I projektområdets nordøstlige del afgrænses området af et meget højt dige. Engparcellerne nedenfor dette indeholdt meget få ynglefugle, på trods af såvel gode græshøjder og god hydrologi. At ynglefuglene næsten var fraværende, har sandsynligvis noget at gøre med, at diget

udgør et fremragende sted for prædatorer at overskue området, og derfor betragtes engparcellerne ikke som attraktive ynglepladser for områdets engfugle.

Til gengæld er tæthederne af ynglefugle i projektområdets centrale og sydøstlige dele meget høje, både hvad angår territoriehævdende og ungevarslende fugle. Det lange men smalle engstykke i Rudbøl Kog langs Vidåen, som er en del af dette projektområde, indeholdt meget lille variation i græshøjde og hydrologi, dog var der på den bredeste del, en interessant vandfyldt pande, der tiltrak såvel ynglende som ungevarslende engfugle; bl.a. en af årets to ynglende brushøns.

Det er min vurdering og anbefaling at såvel dette års vandstandsniveau som den varierede vegetationshøjde, og dermed græsningstrykket, bør opretholdes i den kommende ynglesæson.

Fig. 1. I maj rastede store mængder brushøns i projektområdet. Således talte jeg op til 192 ex. den 12. maj 2021.

Fig. 2. God hydrologi betød vandfyldte grøblerender ind i juni måned. Bemærk den varierede græshøjde. Den 10. juni 2021.

Fig. 3. Eksempel på område med ret lav græshøjde. Den 10. juni 2021

Fig. 4. Eksempel på område med høj vegetationshøjde. Variation i vegetationshøjde tilgodeser mange forskellige arter og deres muligheder for såvel anlæg af reder som steder, hvor unger kan bringes i skjul for prædatorer. Den 10. juni 2021.

Fig. 5. Igen et eksempel på et område med moderat græshøjde og vand i alle grøblerender trods datoen siger 10. juni

Prædation

Op til tre hedehege sås i området den 10. juni. Alle var adulte hanner. Samme dag sås en fouragerende rørhøg.

Havørne sås også i både april, maj og juni, men alle var overflyvende fugle

En vandrefalk sås den 10. juni, og to forskellige dværgfalke sås den 27. april og den 12. maj.

Der sås spredte forekomster af grå- og sortkrager og ravne og de forårsagede altid reaktioner og bortjagning fra engenes ynglefugle.

Ingen ræve blev observeret, men to katte gik på engene ved Nørremølle, tidlig morgen den 10. juni.

Fig. 6. Med 88 ynglepar huser projektområdet en meget stor tæthed af gul vipstjert.

Resultater

Artsgennemgang

Knarand *Anas strepera*

9 par (Fig. 7).

Skeand *Anas clypeata*

11 par (Fig. 7).

Atlingand *Anas querquedula*

35 par (Fig. 7).

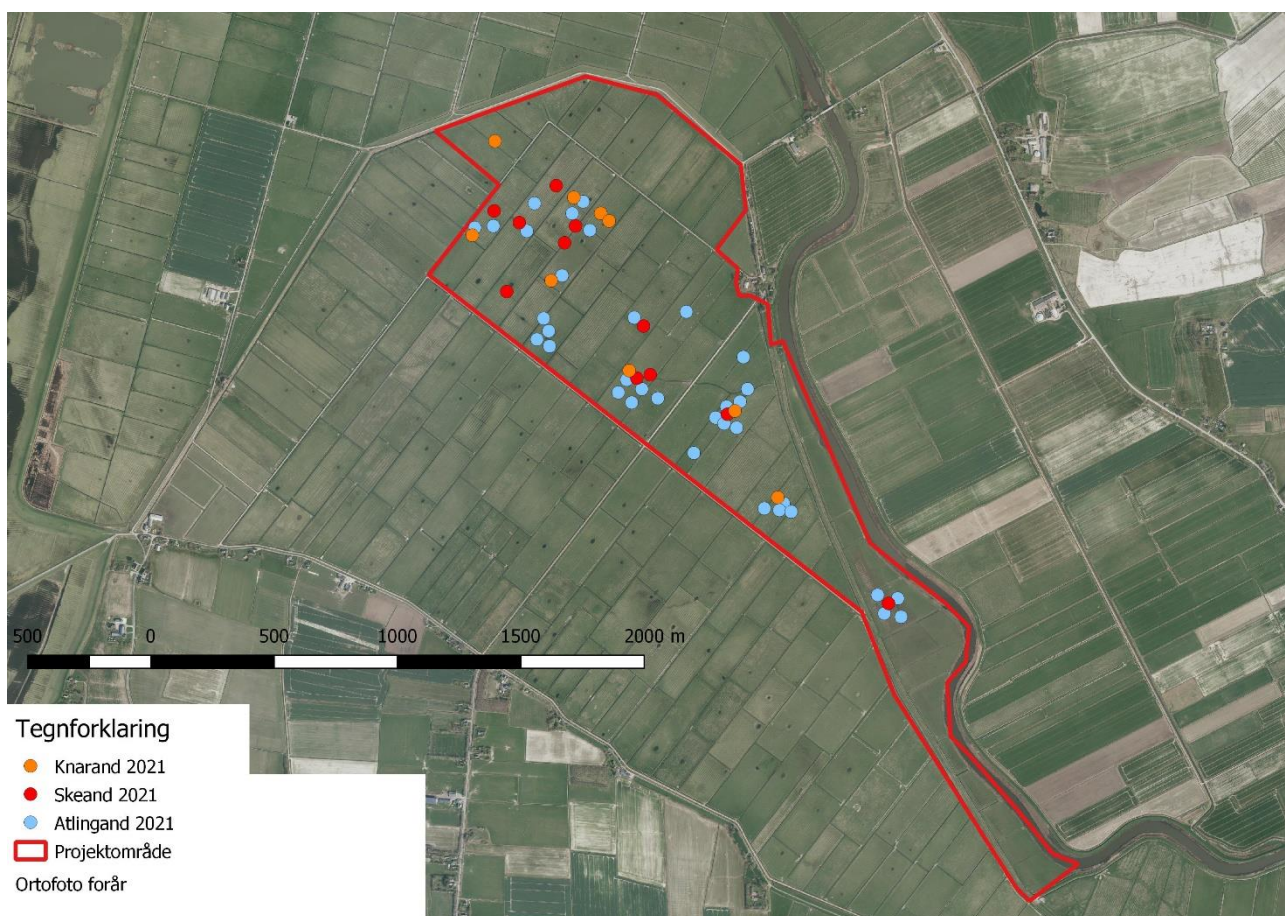

Fig. 7. Svømmeænder, par og ventehanner 2021.

Strandskade *Haematopus ostralegus*

2 par (Fig. 8).

Dobbeltbekkasin *Gallinago gallinago*

4 par (Fig. 8).

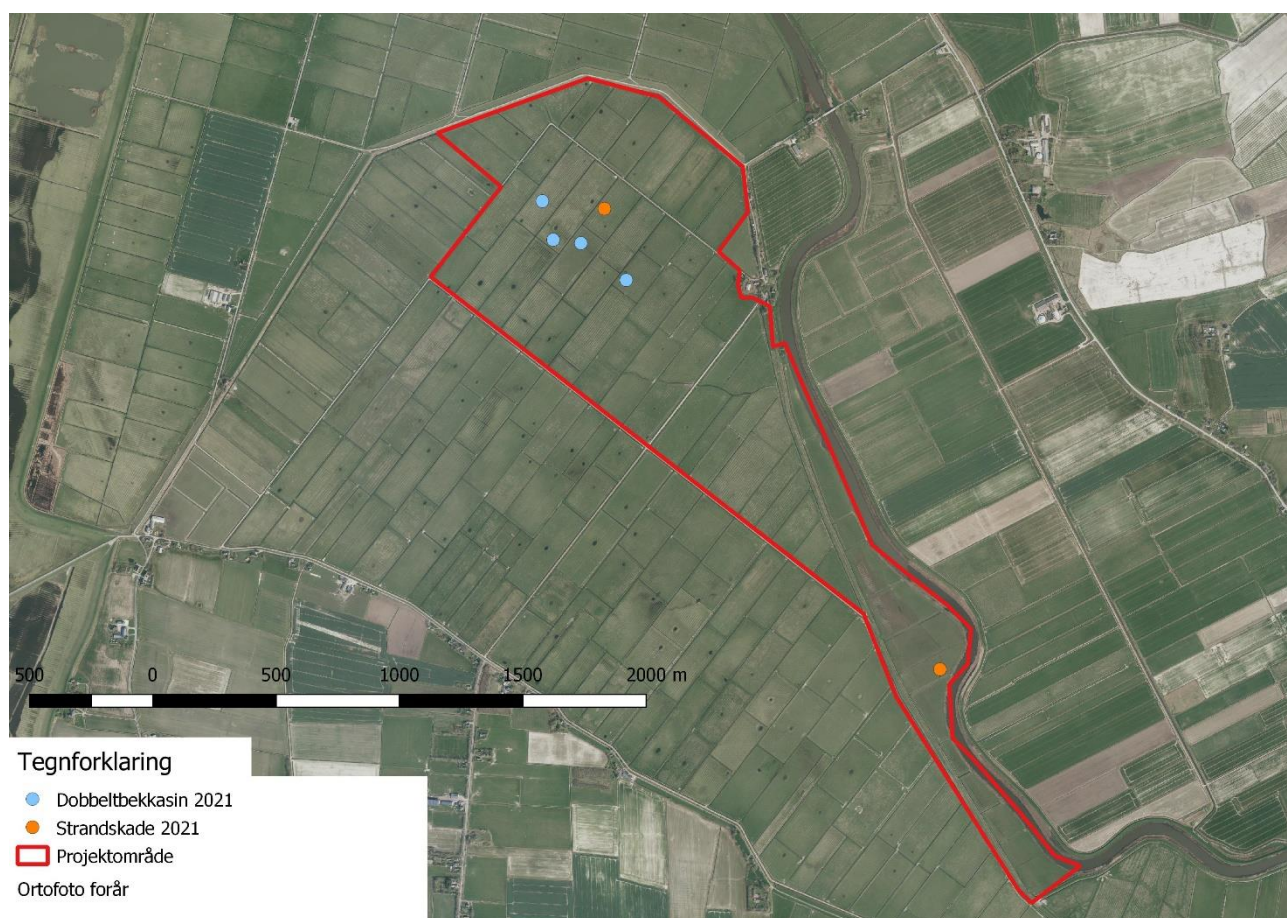

Fig. 8. Dobbeltbekkasin og strandskade 2021.

Vibe *Vanellus vanellus*

25 ynglepar kortlagt ved fjernkortlægning den 27. april (Fig. 9).

26 ungevarslende par kortlagt på enggennemgang den 10. juni. (Fig. 10).

Brushane *Philomachus pugnax*

2 hunner med yngleadfærd (Fig. 11).

Brushane yngler sent, og registreringen af ynglefugle bør ske ultimo maj – ca. 20. juni. Imidlertid vil der nogle år være tale om meget sent ynglende fugle (med klækning efter 20. juni).

Begge hunner blev fundet på enggennemgangen den 10. juni. Den ene (fuglen i Gl. Frederikskog) fløj i en halvcirkel rundt om mig og landede i vegetationen, hvor den opmærksomt kiggede på mig. Den anden (fuglen i Rudbøl Kog) lettede og fløj lavt, to gange, og landede i samme område, begge gange, i ca. 40 cm. høj vegetation. Adfærden hos begge fugle tyder på at de begge har haft en rede med æg.

Stor kobbersneppe *Limosa limosa*

32 par heraf 18 par i projektområdet på fjernkortlægningen den 27. april (Fig. 12).

28 ungevarslende par samt et territoriehævdende par på enggennemgangen den 10. juni, hvoraf 26 ungevarslende par var i projektområdet (Fig. 13).

Det er interessant, at de fleste par havde fundet ind i projektområdet, når de var ungeførende. Forholdene med varierende vegetationshøjde og vandfyldte pander, kanaler og grøblerender var ideelle til dette formål. Forholdene tiltrak også en del ikke-ynglende store kobbersnepper, der formentlig har fået ødelagt ynglen i nærområderne. Den 10. juni registrerede jeg således flokke på henholdsvis 14 og 16 ex. i projektområdet.

Rødben *Tringa totanus*

43 par; heraf 22 ungevarslende par blev fundet på enggennemgangen den 10. juni (Fig. 14).

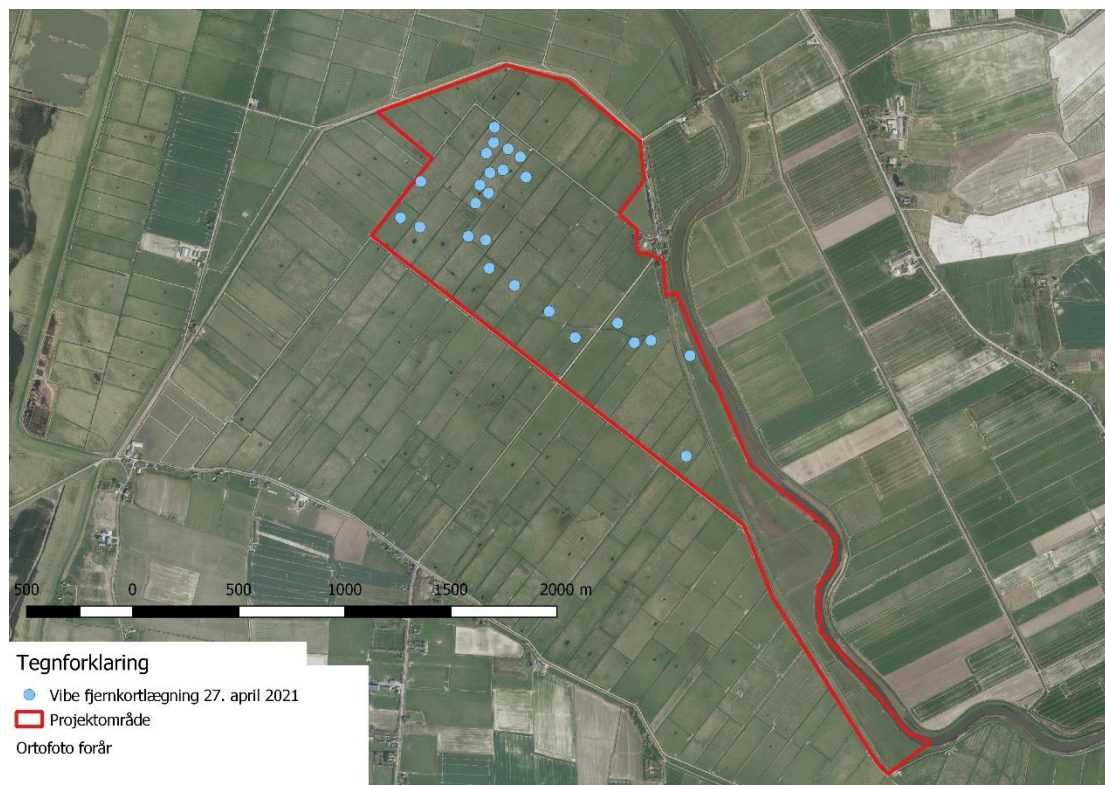

Fig. 9. Vibe, fjernkortlagte ynglepar den 27. april 2021.

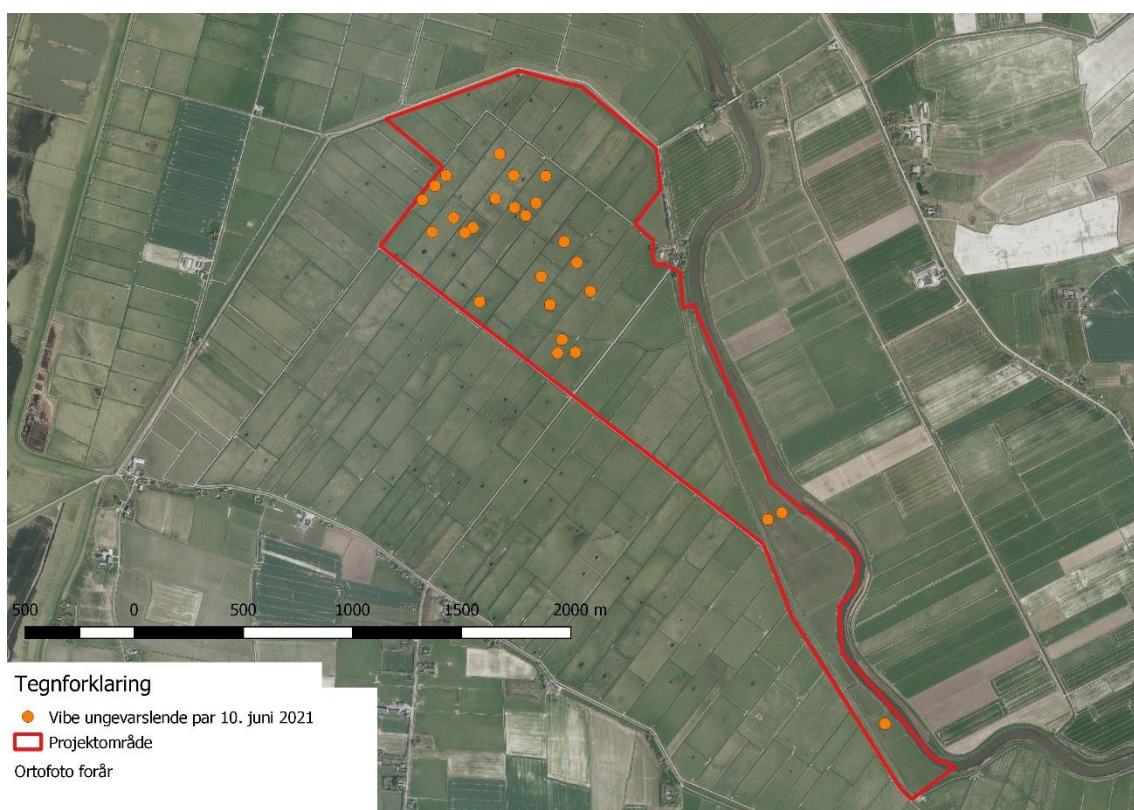

Fig. 10. Vibe, ungevarslende par kortlagt på enggennemgang den 10. juni 2021.

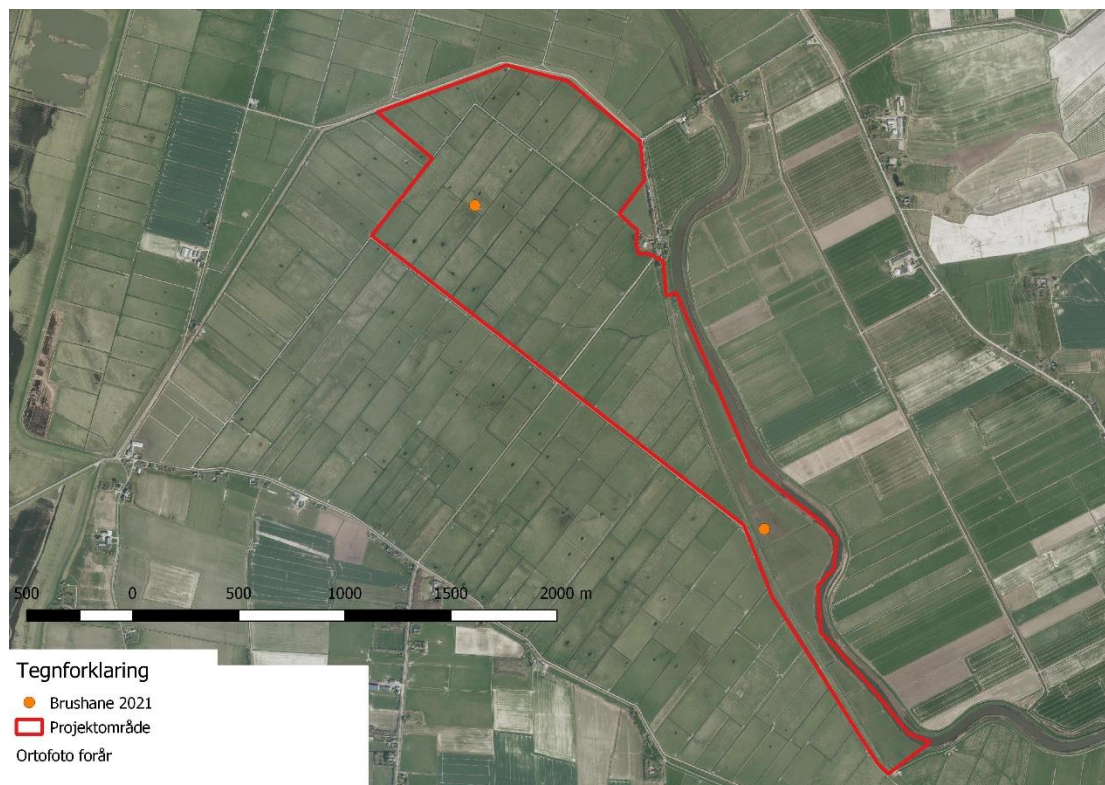

Fig. 11. Brushøner med yngleadfærd den 10. juni 2021.

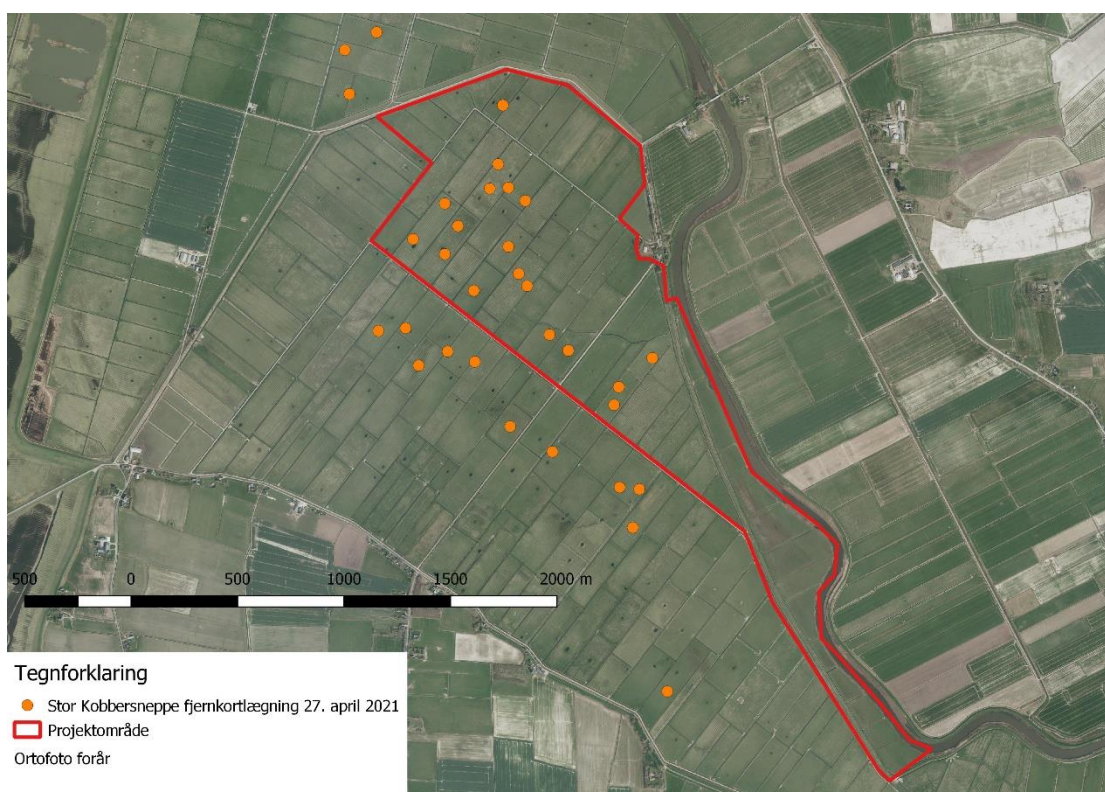

Fig. 12. Stor kobbersnepe, ynglepar fjernkortlagt den 27. april 2021.

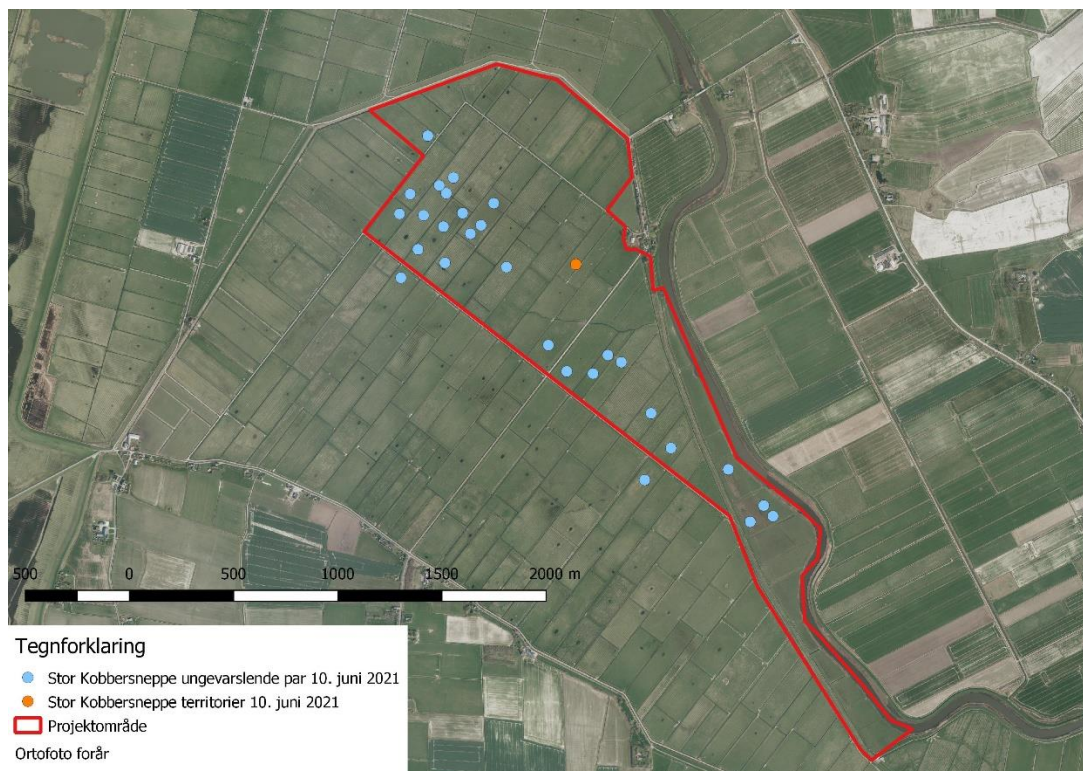

Fig. 13. Stor kobbersneppe, ungevarslede par og territoriehævdende par fundet på enggennemgangen den 10. juni 2021.

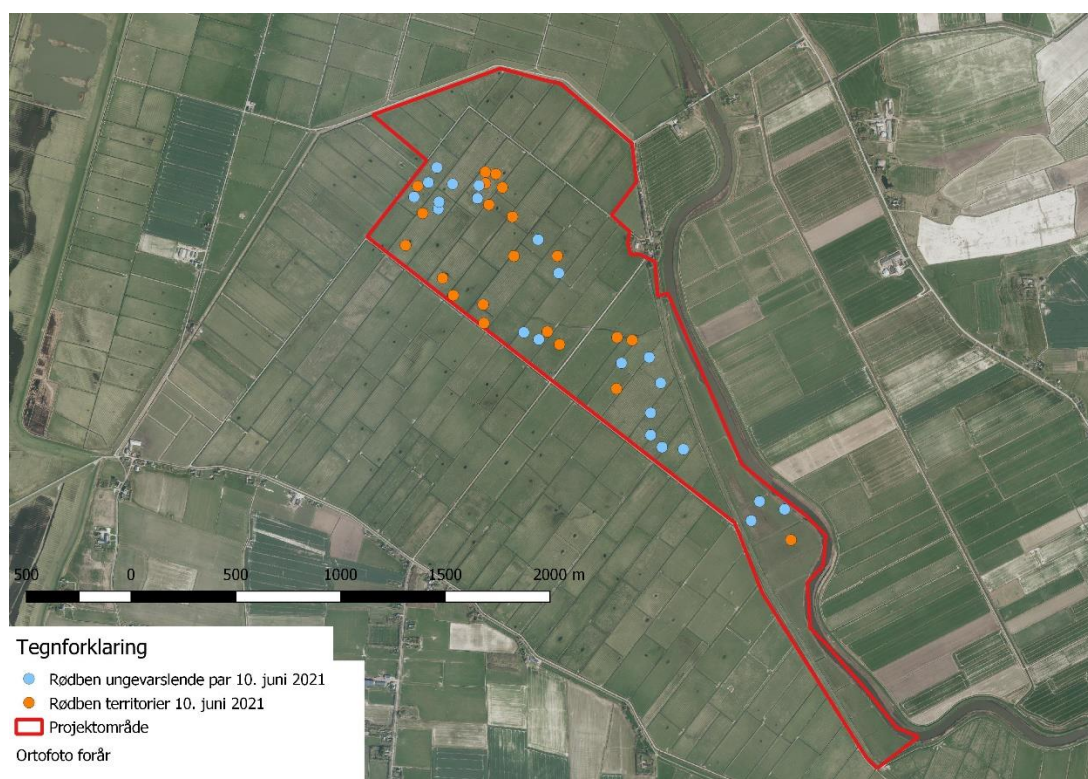

Fig. 14. Rødben, ynglepar og ungevarslede par fundet på enggennemgangen den 10. juni 2021.

Gul vipstjert *Motacilla flava flava*

88 par (Fig. 15).

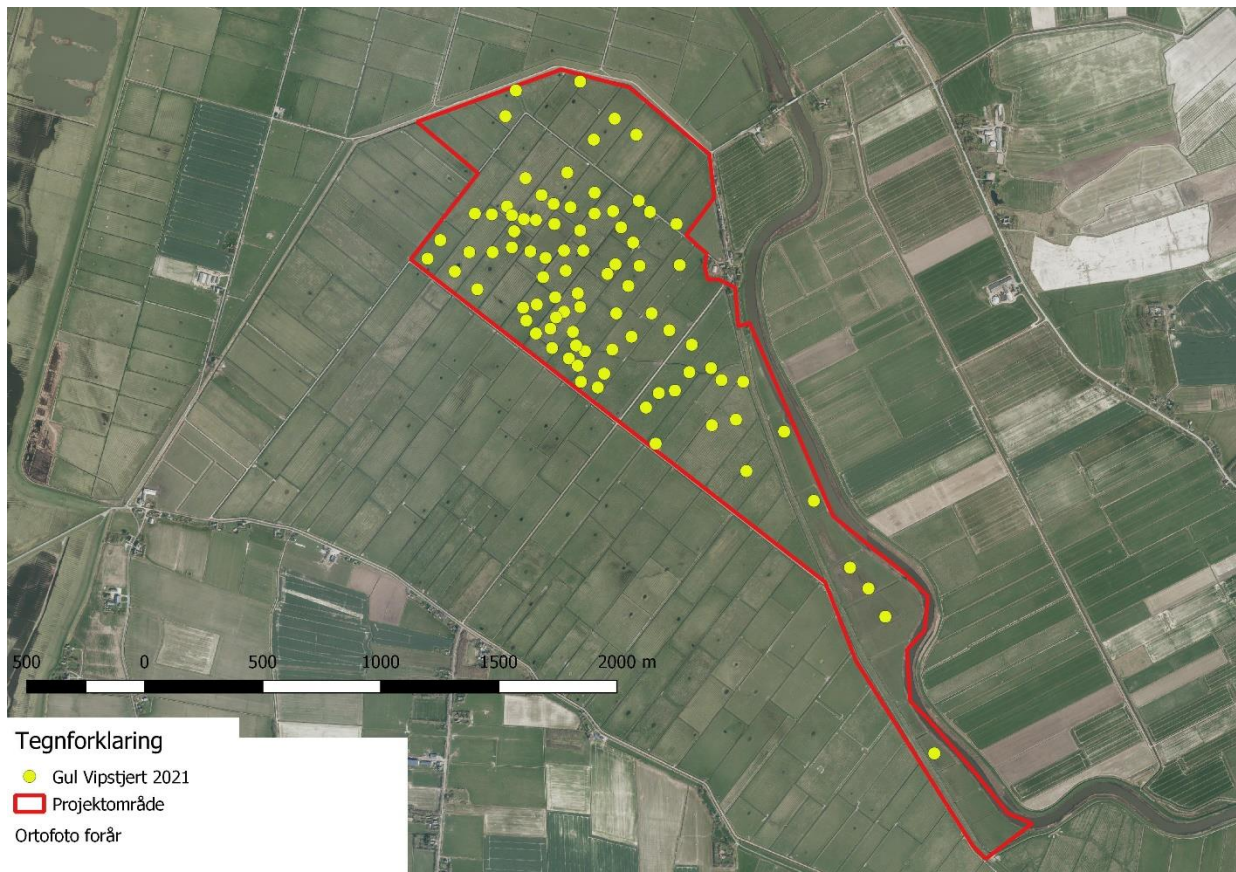

Fig. 15. Gul vipstjert, ynglepar 2021.

Tak

Naturstyrelsen v. Martin Brink og Giuke Dahl Kretschmer takkes for opgaven, godt samarbejde samt for gode råd, praktisk hjælp og relevante oplysninger.